

Clasa a VIII-a. Lecția 1
18. 10. 2014

CERCUL

1. Patrulater inscriptibil; patrulater circumscriptibil – recapitulare și completări

2. Cercul lui Euler . Dreapta lui Simson.

Teoremă: Într-un triunghi ABC considerăm punctele A_1, B_1, C_1 picioarele înălțimilor din A, B, respectiv C; A_2, B_2, C_2 mijloacele laturilor BC, AC, respectiv AB și A_3, B_3, C_3 mijloacele segmentelor AH, BH, respectiv CH (H fiind ortocentrul triunghiului). Punctele $A_1, B_1, C_1, A_2, B_2, C_2, A_3, B_3, C_3$ sunt pe un cerc numit **cercul lui Euler** sau **cercul celor nouă puncte**.

Observația 1: Dreptele A_2A_3, B_2B_3 și C_2C_3 sunt concurente, punctul lor de intersecție fiind centrul cercului lui Euler.

Observația 2: Fie A' mijlocul lui $[A_1A_2]$, B' mijlocul lui $[B_1B_2]$ și C' mijlocul lui $[C_1C_2]$. Perpendicularele în A', B', C' pe laturile BC, AC, respectiv AB ale triunghiului ABC sunt concurente, punctul de intersecție fiind centrul cercului lui Euler.

Observația 3: Dacă O este centrul cercului circumscris triunghiului ABC, H ortocentrul aceluiași triunghi și O_9 centrul cercului lui Euler asociat triunghiului ABC, atunci punctele O, H, O_9 sunt coliniare și O_9 este mijlocul lui HO.

Observația 4: Centrul de greutate al unui triunghi se află pe dreapta lui Euler asociată triunghiului.

Teoremă: Într-un triunghi centrul cercului circumscris, ortocentrul, centrul de greutate și centrul cercului lui Euler sunt coliniare. (**dreapta lui Euler**)

Teoremă: Fie triunghiul $\triangle ABC$, un punct M și punctele A', B', C' , picioarele perpendicularelor din M pe dreptele BC, CA, AB. Să se arate că punctele A', B', C' sunt coliniare dacă și numai dacă M este pe cercul circumscris triunghiului. (**dreapta lui Simson**)

•Probleme propuse

1. Într-un cerc construim două coarde perpendiculare $[EF]$ și $[GH]$. Tangentele la cerc în punctele E, F, G și H se intersectează două câte două în punctele A, B, C, D. Demonstrați că patrulaterul circumscriptibil ABCD este și inscriptibil.

2. a) Patrulaterul convex ABCD este inscriptibil dacă și numai dacă

$$AB \cdot CD + AD \cdot BC = AC \cdot BD. \quad \text{(teorema lui Ptolemeu)}$$

b) Într-un patrulater convex ABCD există relația:

$$AC \cdot BD \leq AB \cdot CD + AD \cdot BC. \quad \text{(inegalitatea lui Ptolemeu)}$$

3. În triunghiul ABC înălțimea din A intersectează pe $[BC]$ în D și cercul circumscris triunghiului în E, iar $EF \perp AC, F \in (AC)$. Știind că punctul T este proiecția ortogonală a punctului B pe tangenta în A la

cercul circumscris triunghiului, să se arate că: a) $DF \parallel AT$

b) ATDF este paralelogram

4. Bisectoarele interioare ale unghiurilor triunghiului ABC intersectează cercul circumscris triunghiului în punctele A', B' respectiv C' . Să se arate că $AA' + BB' + CC' > AB + BC + AC$.

5. Se consideră triunghiul ABC în care $m(\angle BAC) = 50^\circ$ și $m(\angle ACB) = 30^\circ$. Punctele D și E sunt situate pe segmentele (AB) respectiv (AC) astfel încât $m(\angle ACD) = 10^\circ$ și $m(\angle ABE) = 20^\circ$. Determinați măsura unghiului $\angle ADE$.

G.M-B Nr.3/2014

6. Fie ABC un triunghi ascuțitunghic, O centrul cercului circumscris triunghiului ABC și $d(O, BC) = d_a$, $d(O, AC) = d_b$ și $d(O, AB) = d_c$. Atunci $d_a + d_b + d_c = R + r$. (**Relația lui Carnot**)

7. Demonstrați că aria pătratului construit pe tangenta comună a cercurilor ce au ca diametre catetele unui triunghi dreptunghic este egală cu aria triunghiului.

8. Se consideră triunghiul ABC în care $AB = AC$, O este centrul cercului circumscris, iar G este centrul de greutate. Dacă D este mijlocul laturii [AB] și M este centrul de greutate al triunghiului ACD, arătați că:

a) $MO \perp CD$

b) $DO \perp GM$

G.M-B Nr.10/2013

9. Fie un triunghi ABC, G centrul său de greutate și M mijlocul segmentului [AG]. Știind că $AB = c, BC = a, CA = b$ să se arate că M se află pe cercul lui Euler dacă și numai dacă $2a^2 = b^2 + c^2$.

Temă pentru acasă: problemele: 1, 2b, 3, 4, 5, 6 și 8

Bibliografie:

1. Artur Bălăucă – OLIMPIADE, CONCURSURI ȘI CENTRE DE EXCELENȚĂ – clasa a VIII-a, Editura TAIDA, Iași, 2012
2. Dan Brânzei (coordonator) – Matematică– olimpiade și concursuri școlare, Editura PARALELA 45, Pitești, 2012
3. Maranda Linț, ... - MATEMATICĂ DE EXCELENȚĂ- pentru concursuri, olimpiade și centre de excelență, Editura PARALELA 45, Pitești, 2013
4. Tuță Luca – 409 PROBLEME DE MATEMATICĂ-Gimnaziu, Editura ALL EDUCATIONAL, București, 2006
5. Colecția GAZETA MATEMATICĂ
6. www.olimpiade.ro